

Finansiering af grøn omstilling via Nordsøbeskatningen

Sammenfatning

Ifølge Det Miljøøkonomiske Råd må kun omkring halvdelen af de kendte globale forekomster af kul, olie og gas, afbrændes, hvis den globale temperaturstigning skal holdes under to grader, som vedtaget på COP 15 i København i 2009 og bekræftet i Cancun i 2010.

Som forbruger og producent af olie og gas bidrager Danmark både direkte og indirekte til afbrænding af fossile brændsler. Givet vi vælger at udvinde alle ressourcerne i Nordsøen, bør vi derfor overveje at bruge en del af provenuet fra salget af disse ressourcer til finansiering af en grøn omstilling af den danske energisektor.

I den forbindelse kan det være relevant at se nærmere på den danske kulbrintebeskatning, og her trænger to centrale spørgsmål trænger sig på:

- 1) Får staten en tilstrækkelig andel af værdierne i den danske undergrund – ikke mindst i lyset af de seneste års kraftige prisstigninger på olie?
- 2) I hvilket omfang vil en skærpet Nordsøbeskatning kunne bidrage til finansieringen af den grønne omstilling?

Danmarks grønne tænketank CONCITO konkluderer i dette notat, at staten går glip af 10-15 mia. kr. årligt frem mod 2020 som konsekvens af, at Folketinget i 2003-aftalen med Dansk Undergrunds Consortium (DUC) undlod at anvende den af Kulbrintebeskatningsudvalget foreslåede beskatningsmodel.

En stramning af kulbrintebeskatningen efter anbefalingerne i Kulbrintebeskatningsudvalgets rapport fra oktober 2001 havde således været nok til at finansiere VE-udbygningen frem mod 2020, og mere til.

Et særligt problem i relation til en eventuel stramning af kulbrintebeskatningen knytter sig til den meget særegne og kontroversielle kompensationsklausul, som var en del af aftalen mellem forligspartierne V-K-R-DF og de tre DUC-selskaber Shell, Chevron og A. P. Møller.

CONCITO's samlede vurdering af 2003-aftalen er, at stigningen i statens andel af indtægterne til 60 pct. i perioden 2004-2012 fortsat ikke giver en optimal indtægt til staten, ikke mindst i lyset af de efterfølgende meget kraftige stigninger i olieprisen.

At staten med de nuværende oliepriser betaler DUC-selskaberne en overpris for at hente olien op af undergrunden, understøttes af skatteministeriets beregninger af DUC-selskabernes overskudsgrad, som med de nuværende oliepriser er hele fem gange højere *efter* skat end for det øvrige erhvervsliv.

Samtidig er de aftalevilkår staten har opnået for perioden *efter* udløbet af DUC-selskabernes koncession i 2012 væsentlig ringere, end de vilkår staten kunne have opnået ved at udbyde eneretsbevillingens område i åbent udbud i perioden efter 2012.

På den baggrund anbefaler CONCITO en ny, grundig undersøgelse af kompensationsklausulens juridiske og økonomiske rækkevidde:

1. Juridisk rækkevidde

Kulbrintebeskatningen kan anses for en del af statens almindelige beskatningsret, hvorfor det er tvivlsomt, om DUC-selskaberne med hjemmel i kompensationsaftalen kan påberåbe sig fuld kompensation for de fremtidige stramninger i kulbrintebeskatningen som Folketinget måtte vedtage.

DUC-selskaberne vil formentlig heller ikke være berettiget til kompensation i henhold til Grundlovens § 73 om ekspropriation, dels fordi det er staten, som har ejendomsretten til undergrunden, dels fordi beskatning ikke er ekspropriation.

Derfor er det en oplagt mulighed at lade rækkevidden af kompensationsklausulen undersøge nærmere, hvilket allerede blev foreslået ved Folketingshøringen om Nordsøaftalen i 2003:

”Jeg synes, der er grund til at sætte spørgsmål ved denne meget komplicerede aftale [...] man må i hvert fald konkludere, at kompensationsbestemmelsens rækkevidde ikke er fastlagt med sikkerhed [...] Det er min opfattelse, at man bør foretage en tilbundsgående analyse af, hvad en sådan stabilliseringsklausul egentlig indebærer.” (Anita Rønne, juridisk ekspert ved høringen).

Undersøgelsen af kompensationsklausulens konsekvenser for statens reelle beskatningskompetence på kulbrinteområdet kan mest hensigtsmæssigt gennemføres af *uafhængige* juridiske eksperter.

2. Økonomisk rækkevidde

Selv om DUC-selskaberne sandsynligvis ikke har krav på fuld kompensation, kan det i relation til en evt. genforhandling eller retsag være relevant at undersøge, hvor stort statens *reelle* gevinst ved den skærpede beskatning fra 2003-aftalen og frem til i dag har været, da dette – og ikke nettofordelen som defineret i kompensationsklausulen – bør danne udgangspunkt for en eventuel kompensation.

Det er tvivlsomt, hvor stor statens reelle gevinst ved 2003-aftalen har været. Det skyldes, at 2003-aftalen sænkede marginalskatten – dvs. kulbrinteskattesatsen – markant (fra 70 til 52 pct.). Denne skattesats har især betydning ved meget høje oliepriser, hvilket præcist er, hvad der er indtruffet i perioden fra 2004 til i dag, hvor olieprisen er 4-5 dobbelt.

Dertil kommer, at staten siden aftalens indgåelse har sænket selskabsskatteprocenten 5 pct.-point. Da kompensationsaftalen (forsøger at) forhindre staten i at kompensere for dette via en forøgelse af kulbrinteskattesatsen, kan værdien af lavere selskabsskat modregnes i statens eventuelle nettofordel. Sidst men ikke mindst kan *DUC-selskabernes* fordel ved at få en koncessionsforlængelse på 30 år også inddrages.

Denne analyse er den første delanalyse i et større skatteprojekt som CONCITO gennemfører med arbejdstitlen: ”En grøn, blå og rød skatte- og velfærdsreform”. Projektet løber frem til 2013, hvor det samlede forslag til omfattende reform af skatte- og velfærdsordningerne fremlægges.

Historik

Danmark har væsentlige forekomster af olie og naturgas i undergrunden. Det er samfundet, som ejer olie- og gasressourcerne. Det kan dog – ligesom på andre områder - være hensigtsmæssigt at lade private aktører med den rette ekspertise stå for den konkrete efterforskning og udvinding af olie- og gasforekomsterne. Dette sker selvsagt kun, hvis de private olieselskaber finder de kommercielle muligheder ved efterforskning og udvinding i Danmark interessante.

Omvendt har samfundet en interesse i at få så stor en andel af indtægterne fra indvindingen af naturressourcerne som muligt. Udfordringen er derfor set med samfundets øjne, at fastsætte en så hård beskatning af olieselskabernes indtægter for olie- og gasindvindingen som muligt, uden at det skræmmer olieselskaberne væk fra det danske marked/undergrund eller mindsker deres incitament til at investere i en udvikling af felterne.

A.P. Møller fik i 1962 eneretsbevilling til at efterforske og udvinde olie- og gas fra den danske undergrund. Da A.P. Møller ikke selv havde erfaring med denne type af aktivitet, som også kan være meget kapitalkrævende, etableredes Dansk Undergrunds Consortium (DUC) i samarbejde med udenlandske olieselskaber.

DUC består foruden af A.P. Møller i dag af Shell og Chevron. Fordelingen på ejerandele i DUC er i dag: Shell + Chevron 61 pct., A.P. Møller 39 pct. DUC er således overvejende ejet af to udenlandske olieselskaber.

Tabel 1. Andelshavere i DUC

Shell	46 pct.
A.P. Møller	39 pct.
Chevron	15 pct.

Eneretsbevillingen fra 1962 har været gældende i 50 år, dvs. frem til 2012, og har både hvad angår længde og omfang (bevilling på hele den danske undergrund til ét selskab) været meget usædvanlig. Det normale er, at tildele koncessioner i afgrænsede områder og afgrænsede perioder i en udbudskonkurrence mellem flere olieselskaber, hvor vinderen bliver det selskab, som samlet tilbyder staten de mest favorable vilkår.

Derfor er det heller ikke i andre lande normalt med stor politisk uenighed om kulbrintebeskatningen. Alle politiske partier bør som udgangspunkt have samme interesse, nemlig at maksimere statens indtægter. Mange lande har derfor etableret stærke statslige selskaber til at stå for efterforskning og udvinding

Eneretsbevillingen blev givet på et tidspunkt, hvor oliepriserne var meget lave, og hvor der derfor ikke umiddelbart var økonomisk attraktivt at efterforske og udvinde olie og gas til havs (Nordsøen).

De kommende årtier ændrede forudsætningerne på energimarkedet sig dramatisk ikke mindst via de to såkaldte oliekriser i hhv. 1972/73 og 1979/80, som samlet betød en tyve-dobling af oliepriserne (fra knap 2 \$ til knap 40 \$ pr. tønde).

Det førte til, at staten i 1982 på toppen af selskabsskatten indførte en særlig kulbrintebeskatning på 70 pct. af *ekstraordinære* høje indtægter. Eksistensen af en særlig kulbrinteskate er ikke særlig for Danmark. Kombinationen af selskabs- og kulbrinteskate er helt normal i alle lande, hvor private selskaber deltager i efterforskning og udvinding af samfundets olie og gasreserver.

Kulbrintebeskatningen indeholdt imidlertid også et fradrag for investeringer på 250 pct. Formålet med fradraget var at fastholde tilskyndelsen til at efterforske

og udbygge olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen. Fradraget var – også internationalt set – særdeles gunstigt, og det viste sig hurtigt, at kulbrinteskatten i praksis derfor ikke gav noget provenu.

Eller som en af de økonomiske eksperter ved Nordsøbeskatningshøringen i 2003 sagde det: ”For at sige det sådan meget firkantet, så er det kun dem, der ikke forstår reglerne, der har betalt kulbrinteskate.” (Søren Rasmussen, statsautoriseret revisor).

Kulbrintebeskatningsudvalget

Som konsekvens af de manglende indtægter fra kulbrintebeskatningen, nedsatte SR-regeringen i 2001 et kulbrintebeskatningsudvalg:

”Udvalget er nedsat på baggrund af Skatteministeriets serviceeftersyn af kulbrinteskatteloven. Udvalgets kommissorium understreger resultatet af serviceeftersynet om, at den eksisterende kulbrinteskattelov indebærer samfundsøkonomisk forvridende investeringsincitament, at der selv ved høje oliepriser er risiko for, at kulbrinteskatten fremdeles ikke vil indbringe noget provenu til staten.” (s. 10 i ”Rapport fra Kulbrintebeskatningsudvalget”; Skatteministeriet 2001)

Kulbrinteskatteudvalget endte med at anbefale en model med udgangspunkt i principperne for neutral kapitalbeskatning. En sådan beskatningsmodel tager udgangspunkt i olieselskabernes forrentning af egenkapitalen, dvs. statens *betaling* for ydelsen og ikke på statens egen andel.

En neutral beskatningsmodel beskatter kun *overnormal* forrentning af egenkapitalen. Får olieselskaberne et lavere afkast end markedsrenten får de ret til et skattemæssigt underskud, som enten kan enten videresælges til andre kulbrinteskattepligtige eller direkte blive udbetalt. Staten påtager sig således risikoen for et lavt afkast. Til gengæld beskattes *overnormal* forrentning af egenkapitalen relativt hårdt.

En neutral kulbrintebeskatningsmodel har to attraktive egenskaber, nemlig at den sikrer en effektiv beskatning af en overnormal profit - f.eks. pga. en kraftig stigning i oliepriserne - samtidig med at den fastholder olieselskabernes incitament til at investere i efterforskning og udvinding:

”Neutral beskatning er især velegnet, når der:

- foreligger væsentlige ”overnormale” profitter og
- der er risiko for betydelige forvridningstab ved ikke-neutral beskatning

Begge forudsætninger er opfyldt i forbindelse med den danske kulbrinteudvinding” (Kulbrinteskatteudvalget s. 12).

Den model som kulbrintebeskatningsudvalget foreslog, ville medføre en markant stigning i statens andel af indtægterne olie- og gasproduktionen i Nordsøen, netop med det formål at sikre, at en overnormal profit fra Nordsøproduktionen tilfalder ejerne af Nordsøressourcerne, nemlig staten.

”Det fremgår, at statens med det nye system og uændret skattesats opnår en betydeligt højere andel af grundrenten end i dag, når produktionen er lønsom. Derimod vil selskaberne kunne opnå en bedre indtjening ved risiko for lave oliepriser og andre forhold, som reducerer lønsomheden. I det centrale skøn er statens provenu 14,9 mia. kr. eller 79 pct. større end ved det nuværende system.” (Kulbrintebeskatningsudvalget s. 19).

Som det fremgår af tabel 2, ville statens andel med Kulbrinteskatteudvalgets beskatningsmodel stige fra ca. 50 pct. til 84 pct.

Tabel 2. Samlet overskud i gældende og foreslået system fordelt på stat og selskab. Mia. kroner pr. 100 mio. m3 olie

Gældende beskatning			Foreslået beskatning		
Samlet grundrente	Selskabets andel	Statens andel	Samlet grundrente	Selskabets andel	Statens andel
35,0	17,9	17,1	38,0	6,0	32,0

Kilde: Kulbrintebeskatningsudvalget

Kulbrintebeskatningsudvalget drøftede også beskatningsniveauet. Det slog fast, at dette i sidste ende er et politisk valg, men vurderede alligevel, hvad kulbrinteskattesatsen burde være ved overgang til et nyt neutralt skattesystem:

”Der er ingen direkte sammenhæng mellem skattesats og indførelse af neutralitet. Neutraliteten sikrer, at grundrenten fra kulbrintevirksomhed bliver så stor som mulig. Valget af skattesats er derimod et spørgsmål om *fordelingen* af grundrenten på staten og koncessionshaverne... *Såfremt der alene skal ske en omlægning af den eksisterende kulbrintebeskatning til et neutralt system, har udvalget ikke holdepunkter for at anbefale en ændring af satsen,*” (Kulbrintebeskatningsudvalget s. s 89).

Kulbrintebeskatningsudvalget konkluderer således, at overgangen til en neutral kulbrintebeskatningsmodel ikke kunne retfærdiggøre at den eksisterende kulbrinteskattesats på 70 pct. blev ændret. Kulbrinteskattesatsen er således helt afgørende for, at olieselskaberne ikke løber med den overnormale profit, der opstår ved meget høje oliepriser.

Det er også værd at bemærke, at en hårdere beskatning ifølge kulbrintebeskatningsudvalget ikke behøver at føre til en lavere samlet produktion. Som det fremgår af tabel 2, øges *både* grundrente (overskud) og statens andel, ved overgang til en neutral beskatningsmodel.

Aftalen med DUC i 2003

Efter Kulbrintebeskatningsudvalget havde afleveret sin rapport i oktober 2001, kom der et regeringsskifte i november 2001. Det blev således den nye VK-regering, som fik ansvaret for at føre kulbrintebeskatningsudvalgets anbefalinger ud i livet.

Da tiden for udløb af DUC-selskabernes koncession samtidig nærmede sig, var det ikke unaturligt, at regeringen i 2003 indledte forhandlinger med DUC om en evt. forlængelse af eksisterende koncessioner og vilkårene for en sådan forlængelse. Især fordi usikkerhed om situationen efter 2012 i sig selv kan medføre u hensigtsmæssige investerings- og produktionsbeslutninger frem mod udløbet af koncessionsperioden.

Det skal i den sammenhæng nævnes, at staten i forbindelse med udløb af en koncession, står i en relativ stærk forhandlingsposition, dels fordi man har mulighed for at indbyde andre olieselskaber til at byde, dels fordi den eksisterende koncessionshaver (DUC) skal afholde (betydelige) omkostninger til at nedtage/fjerne den eksisterende infrastruktur, såfremt man ikke kunne blive enige om en forlængelse af koncessionen.

Derudover er det vigtigt at være opmærksom på, at der er stor forskel på statens forhandlingsposition i relation til fornyelse af en koncession fra eksisterende felter, hvor der allerede er påvist kommerciel olie- og gasproduktion, og så forhandling af koncessionsvilkår for nye og uudforskede områder, hvor olieselskabernes risiko er langt større.

Staten kan derfor stille væsentlig større krav til sin andel af indtægterne end ved koncessioner for nye uudforskede områder.

I et notat fra regeringen til Folketingets Energipolitiske udvalg, beskrives problematikken på følgende måde: "Samtidig gælder det, at efterforskningen inden for eneretsbevillingens område har været ganske omfattende og sandsynligheden for at gøre nye fund, der radikalt ændrer på forudsætningerne for aftalen, er mere begrænsede nu end tidligere". (notat af 17/12 2003).

Forhandlingerne med DUC førte til en fornyelse af koncessionerne med 30 år, dvs. fra 2012 til 2042. Samtidig blev der gennemført en række ændringer af kulbrintebeskatningen, som trådte i kraft allerede i 2004.

- For det første blev den særlige kulbrinteskatt, dvs. tillægget til den almindelige selskabsskat, reduceret fra 70 til 52 pct.
- For det andet blev det særlige kulbrintefradrag på 250 pct. reduceret til 30 pct.
- For det tredje fik staten en overskudsdeling 20 pct. frem til 2012, hvorefter staten indtræder som partner med en tilsvarende andel.
- For det fjerde blev den eksisterende rørledningsafgift (5 pct. af produktionsværdien) og royaltybidrag (8,5 pct.) afskaffet.
- Sidst men ikke mindst blev der indført en såkaldt kompensationsklausul, som kompenserer DUC økonomisk for eventuelle fremtidige justeringer i kulbrintebeskatningen.

Aftalen øgede med de eksisterende oliepriser (ca. 20 \$ pr. tønde) skønmæssigt statens andel af værdiskabelsen fra ca. 50 pct. til ca. 60 pct. Til gengæld blev den effektive marginalskat reduceret fra over 80 pct. til godt 70 pct. Marginalskatten har især effekt, når oliepriserne er høje.

Især tre forhold var bemærkelsesværdige ved den aftale regeringen, DF og de radikale indgik med DUC.

- For det første fulgte man *ikke* kulbrintebeskatningsudvalgets anbefaling om at indføre en neutral kulbrintebeskatningsmodel.
- For det andet reducerede man – imod kulbrinteskatteudvalgets anbefaling – kulbrinteskattesatsen fra 70 til 52 pct. Kulbrinteskattesatsen, udgør en form for ”topskat” på Nordsøproduktionen, og har især effekt ved relativt høje oliepriser, hvor ”overnormale” profitter opstår.
- For det tredje blev der indført en såkaldt kompensationsklausul, som friholder DUC-selskaberne for enhver specifik stramning af den samlede kulbrintebeskatning (inkl. selskabsskatten). Denne kompensationsmodel er meget speciel både i dansk og international lovgivning, da den i praksis gør det meget vanskelig for fremtidige Folketingsflertal at justere kulbrintebeskatningen, hvis f.eks. forudsætningerne ændres (se bilag 1 for en uddybning af denne problematik).

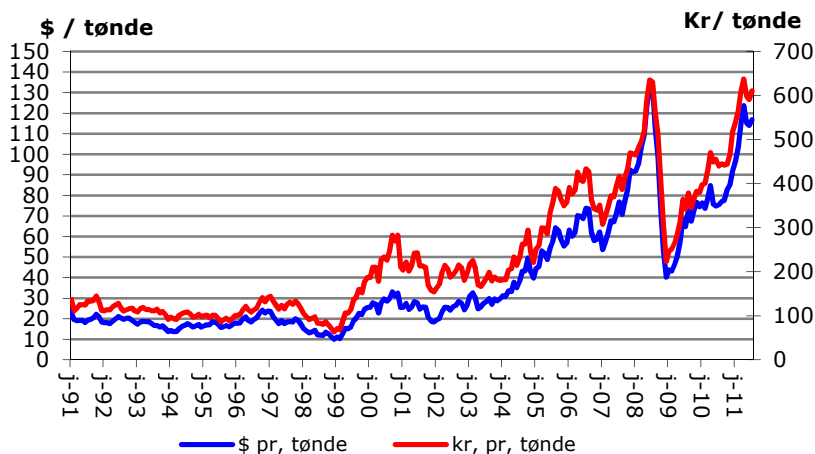
Ændrede forudsætninger

Siden 2003-aftalen har især tre centrale forudsætninger ændret sig væsentligt. *For det første* har staten – af andre årsager – efterfølgende nedsat den almindelige selskabsskat fra 30 til 25 pct., uden at dette samtidig har givet anledning til at hæve den særlige kulbrinteskattesats. Dermed blev statens andel af olie- og gasindtægterne reduceret yderligere.

For det andet er olieprisen i dag 4-5 dobbelt siden 2003, og ligger nu på 110 \$ pr. tønde. VK-regeringen skønnede i forbindelse med aftalens indgåelse, at en

stigning i olieprisen fra de daværende godt 20 \$ pr. tønde til 100 \$ pr. tønde vil indtægterne fra nordsøproduktionen i hele aftaleperioden (2004-42) fra godt 200 mia. kr. til ca. 1.400 mia. kr. Der er altså tale om meget betydelige værdier set med samfundet øjne.

Figur 1. Udvikling i oliepris 1991-2011

Kilde: Energistyrelsen

For det tredje har forventningerne til olie- og gasproduktionen i Nordsøen udviklet sig mere positivt end forventet. Som det fremgår af boks 1, er de seneste prognoser for udviklingen i olie- og gasproduktionen mere positive end tidligere. Dels gøres der nye oliefund, dels forbedres udvindingsteknologien.

Boks 1. Lovende udsigter for olie- og gasproduktionen

Mulighed for netto-eksport til 2030

Energistyrelsens 5 års prognose forudsiger, at den danske olieproduktion fortsat mindskes frem til og med 2015, hvor der forventes en produktion på ca. 9,3 mio. m³, men når Hejre feltet først når op på fuldt produktionsniveau, kan den samlede danske olieproduktion igen nå et højere niveau. To efterforskningsboringer førte i 2010 til to nye oliefund – Solsort og Sara, og antallet af efterforskningsboringer i 2011 tegner til at blive det højeste i 10 år. Sammen med bidrag fra mere effektive indvindingsmetoder, f.eks. injektion af CO₂ i modne oliefelter, kan det bidrage til, at Danmark kan fastholde sin position som nettoeksportør af olie i hovedparten af tiden frem til 2030.

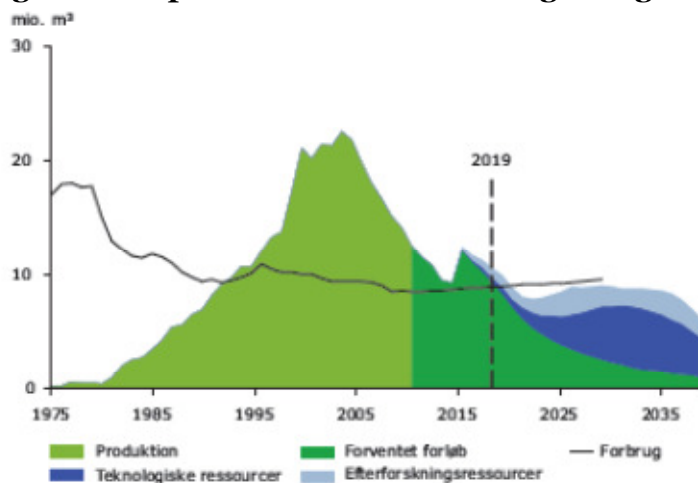
Der er også lovende udsigter for den fremtidige gasproduktion. 5 års prognosen forudser et relativt lavt produktionsniveau af salgsgas på mellem 4 og 5 mia. Nm³ i perioden 2011-15 med et dyk til 3,8 mia. Nm³ i 2013. Idriftsættelsen af Hejre feltet vurderes også at få betydning for gasproduktionen fra 2016, og derefter er der en mulighed for at opretholde et produktionsniveau på omkring 5 mia. Nm³ i yderligere en halv snes år, hvis både de teknologiske ressourcer og efterforskningsressourcerne medregnes. Det indebærer, at Danmark under disse forudsætninger kan være nettoeksportør af naturgas i yderligere godt 20 år fra 2011.

Injektion af CO₂ i modne oliefelter gør det erfaringsmæssigt muligt at øge indvindingen fra disse felter, men hidtidige erfaringer har primært været fra onshore-indvinding, og det vil kræve yderligere forsknings- og udviklingsaktiviteter, før metoden kan benyttes i danske oliefelter. Foreløbige resultater fra et projekt under Højteknologifonden har dog været lovende.

Kilde: Energistyrelsen, 16/6 2011

Statens nye aftale med DUC-selskaberne udløber først i 2042, og der må forventes at ske mange justeringer af produktionsprofilen i opadgående retning inden da. Som det fremgår af figur 2, er det ikke urealistisk, at den forventende olieproduktion i Nordsøen vil kunne fastholdes tæt på 2015-niveauet i mange årtier frem.

Figur 2. Olieproduktion i Nordsøen og mulige forløb frem mod 2042

Kilde: Energistyrelsen.

Økonomiske konsekvenser af 2003-aftalen

Det er muligt at beregne provenutabet for staten ved ikke at anvende Kulbrintebeskatningsudvalgets beskatningsmodel. Ved en oliepris på 110 \$ pr. tønde vil merprovenuet med kulbrintebeskatningsudvalgets model, jf. tabel 3, være 11 mia. kr. højere i 2011 og 8-11 mia. kr. højere om året i årene til om med 2019.

Tabel 3. Statens indtægter fra olie- og gasindvinding 2011-2015 (alternative oliepriser)

	2011	2012	2013	2014	2015
Samlet overskud (mia. kr.)	49,1	43,0	39,2	37,0	37,7
Statens andel – nuværende beskatning	61,7	63,6	63,8	63,1	63,9
Statens indtægt – nuværende beskatning	30,3	27,3	25,0	23,3	24,1
Statens indtægt – Kulbrinteskatteudvalg (84 pct.)	41,1	36,1	32,9	31,1	31,7
Merindtægt (110 \$ pr. td)	10,8	8,8	7,9	7,8	7,6
Merindtægt (150 \$ pr. td.)	15,3	12,7	11,5	10,9	11,0

Kilde: Energistyrelsen og egne beregninger

Det fremgår endvidere, at med den nuværende oliepris på 110 \$ pr. tønde, ville kulbrintebeskatningsudvalgets model have medført et merprovenu på mellem 11 og 7,5 mia. kr. årligt i perioden 2011-2015. Olieproduktionen forventes imidlertid at vokse mærkbart i årene efter 2015, hvorfor der for perioden 2011 til 2020 er tale om et gennemsnitligt provenutab på omkring 8-10 mia. kr. årligt ved den nuværende oliepris på 110 \$ pr. tønde.

Stiger olieprisen de kommende år igen til niveauet for 2008, nemlig 150 \$ pr. tønde - hvilket IEA for nyligt har advaret om - bliver statens provenutab ved ikke at følge kulbrintebeskatningsudvalgets model 10-15 mia. kr. årligt frem mod 2020.

At der især siden stigningen i oliepriserne i midten af forrige årti har været en overnormal profit i relation til Nordsøproduktionen fremgår meget tydeligt, når man sammenligner overskudsgraden hos Nordsøelskaberne med overskudsgraden hos det øvrige erhvervsliv. Dette har Skatteministeriet gjort i en analyse fra 2010.

Som det fremgår af tabel 4, ligger det normale afkast før skat i den ikke-finansielle sektor ifølge beregninger fra Skatteministeriet på ca. 6,5 pct. om året. Heroverfor står Nordsøelskabernes overskudsgrad på ca. 50 pct. i perio-

den 2001-2004 og ca. 70 pct. i perioden 2005-2008, dvs. efter revisionen af Nordsøbeskatningen i 2003/04.

Tabel 4: Nettooverskud i pct. af fast realkapital

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nordsøen								
Før skat	52,1	49,2	44,3	48,9	67,3	73,2	69,8	70,2
Efter skat I dag (60 pct.)	20,8	19,6	17,6	19,6	26,9	29,2	28,0	28,0
Efter skat KB-udvalg (84 %)	8,3	7,9	7,1	7,8	10,8	11,7	11,2	11,2
Øvrige ikke- finansielle selskaber								
Før skat	6,8	5,2	7,0	5,7	7,1	8,7	6,5	2,7
Efter skat (25 pct.)	5,1	3,9	5,3	4,3	5,3	6,5	4,9	2,0

Kilde: Skatteministeriet 2010 og egne beregninger

”Mens nettooverskud i de ikke-finansielle selskaber virker sammenlignelig med den almindelige rente, er der betydelige overskud i Nordsøen... Samlet er konklusionen da, at det ikke virker som om der er systematisk profit i ikke-finansielle selskaber, når man ser bort fra Nordsøen” (Skatteministeriet 2010).

Selvom beskatningen af Nordsøaktiviteten er hårdere end for det øvrige erhvervsliv, er afkastet *efter* skat fortsat langt højere for Nordsøproduktionen end for de øvrige ikke-finansielle selskaber. Det gælder også selv om man gennemfører Kulbrintebeskatningsudvalgets beskatningsmodel, som giver staten 84 pct. af overskuddet ved høje oliepriser. Med denne beskatning er forrentningen af egenkapitalen med de nuværende oliepriser omkring dobbelt så højt i Nordsøproduktionen som hos de øvrige ikke-finansielle selskaber, jf. tabel 4.

En særlig relevant problematik i relation til kulbrintebeskatningen er håndteringen af indtægterne ved kraftigt stigende energipriser.

Staten har ejendomsretten til olie- og gasindtægterne. Olieselskaberne skal have en passende betaling for at efterforske og udvinde disse ressourcer, men heller ikke mere. Hvis oliepriserne stiger vil indtægterne fra olieproduktionen stige markant. Men olieselskabernes *omkostninger* er jo de samme. Derfor opstår der meget store – overnormale – profitter ved høje energipriser.

Det er årsagen til, at man indenfor kulbrinteproduktion opererer med marginals-katter på over 80 pct. De overnormale profitter ved udvinding af ressourcerne i undergrunden tilhører således samfundet. Derfor var den effektive marginals-kat kulbrinteskattesystemet allerede ved justeringen i 1981 over 80 pct., et niveau som kulbrintebeskatningsudvalget i sin betænkning ikke så grundlag for at ændre.

Betydningen af marginals-kattesatsen kan illustreres ved følsomhedsberegninger af hhv. statens og DUC-selskabernes indtægter ved stigende oliepriser. Af tabel 5 fremgår, at de samlede indtægter (overskud) fra olie- og gasproduktionen i perioden 2011-20 stiger fra ca. 415 mia. kr. til ca. 625 mia. kr., når olieprisen stiger fra de nuværende 110 \$pr. tønde til 150 \$ pr. tønde, hvilket som nævnt bestemt ikke er urealistisk.

Det samlede overskud fra Nordsøproduktionen stiger altså med ca. 50 pct., når energipriserne stiger med 1/3, hvilket netop afspejler, at omkostningerne jo er uændrede, hvorfor overskudsgraden påvirkes meget kraftigt.

Tabel 5. Statens og DUC-selskabernes overskud ved alternative oliepriser (2011-20)

	2004-2010	2011-2020
Nuværende beskatning:		
Staten:	185 mia. kr.	265 mia. kr. (110 \$) 400 mia. kr. (150 \$)
DUC:	125 mia. kr.	150 mia. kr. (110 \$) 225 mia. kr. (150 \$)
Kulbrinteskatteudvalget:		
Staten:	260 mia. kr.	350 mia. kr. (110 \$) 525 mia. kr. (150 \$)
DUC:	50 mia. kr.	65 mia. kr. (110 \$) 100 mia. kr. (150 \$)

Anm. Der er en usikkerhed på +/- 10 pct.

Kilde: Energistyrelsen og egne beregninger

Med den nuværende beskatning, har DUC-selskaberne fået ca. 40 af overskuddet siden 2004, hvilket er væsentligt mere end kulbrintebeskatningsudvalget lagde op til, og som har betydet meget høje overskudsprocenter for DUC-selskaberne, jf. tabel 4.

Stiger olieprisen til 150 \$, vil DUC-selskaberne få en andel af olie- og gasindtægterne på ca. 35 pct., dvs. mere end det dobbelte af hvad kulbrintebeskatningsudvalget anbefalede. Det vil medføre markant højere forretningsprocent-

ter end vist i tabel 4 ovenfor, hvor forrentningen for DUC-selskaberne som nævnt i forvejen er markant højere end hos det øvrige erhvervsliv.

Selv med en effektiv beskatning på 84 pct. vil en yderligere stigning i olieprisen efterlade DUC-selskaberne med en meget gunstig forrentning af den investerede kapital. DUC-selskaberne har allerede haft 50 år til at efterforske- og udvinde, og der derfor er tale om meget attraktive felter med igangværende produktion, hvorfor DUC-selskabernes *risiko* – som kan begrunde højere forrentningsprocenter end hos det øvrige erhvervsliv – er relativt begrænset.

Ved en oliepris på 150 \$ pr. tønde vil DUC-selskaberne med den nuværende oliepris tjene ca. 225 mia. kr. i perioden 2011-2020. Med en effektiv beskatningsprocent på 84 vil deres fortjeneste være ca. 100 mia. kr.

Såfremt kulbrintebeskatningsudvalgets anbefalinger om at reducere DUC-selskabernes andel af olie- og gasindtægterne til 16 pct. at olie- og gasindtægterne som betaling for deres udvindingsaktivitet, var effektueret fra og med 2004, kan statens samlede provenutab i perioden 2004-2020 opgøres til ca. 150 mia. kr. ved det nuværende prisniveau og ca. 200 mia. kr., hvis olieprisen de kommende år stiger til 150 \$ pr. tønde.

Nordsøindtægterne kan finansiere VE-udbygningen

Skal 2-graders målsætningen overholdes, er det nødvendigt at nedbringe udledningen af drivhusgasser. I Norge er det en udbredt opfattelse, at Norge som rigt olie- og naturgasproducerende land har en forpligtelse til at bidrage økonomisk til CO₂-reducerende tiltag internationalt og i tillæg til landets Kyotoforpligtelser (jf. boks 2).

Boks 2. Norge: Indtægter fra olie- og naturgasproduktion forpligter.

Norge har engageret sig stærkt i bekæmpelsen af afskovning i udviklingslandene. Initiativet sker i regi af FN's REDD-program og udvidelsen REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation) samt Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Programme og Amazonasfondet. Under REDD+ overfører rigere lande midler til fattigere lande som belønning for bevarelse af eksisterende skov, for nyplantning samt for bæredygtig skovbrug.

REDD blev foreslået UNFCCC i 2005 af koalitionen af regnskovslande, hvor de tilbød at reducere afskovning mod compensation. Forslaget blev behandlet under klimaforhandlingerne på Bali i 2007. Under UNFCCC-samtalerne i 2010 i Cancun, Mexico, enedes landene om en tilrettet version REDD+. Norge har siden 2007 engageret sig i bekæmpelsen af afskovning mm. og integreret aktiviteten i den norske klimapolitik. Norge har erklæret sig villig til at afsætte op til 3 mia. nkr. årligt. I opstartsåret 2008 blev der udbetalt 280 mio. nkr. og i de efterfølgende år over en 1 mia. nkr. årligt.

Baggrunden for det stærke norske engagement er eksempelvis udtrykt således:

"Det burde ikke være vanskelig å ha sympati med et kontinent som Afrika som bidrar minst til klimaendringene, samtidig som de merker de største effektene av klimaendringene. De har klare forventinger til at land som Norge, som baserer sin høye levestandard på salg av olje og gass, tar ansvar for både å forebygge videre klimaendringer og bidrar til at de mest sårbare befolkningsgruppene kan tilpasse seg klimaendringer. Et krafttak må til." (Olav Ibrekk, leder af Norads, Direktoratet for utviklingsarbejde, miljøprosjekt, på www.norad.no i artiklen "Klima: Svært vanskelig å få til god avtale i København").

Kilder: www.norad.no; Miljøverndepartementets hjemmeside.

Såfremt kulbrintebeskatningen skærpes i overensstemmelse med forslaget fra Kulbrinteskatteudvalget kunne man i Danmark overveje tilsvarende mekanismer. F.eks. kunne man bruge merprovenuet på finansiering af Danmarks VE-udbygning frem mod 2020, hvor 50 pct. af Danmarks el-produktion skal komme fra vindenergi.

VE-støtten vil samlet koste omkring 5-6 mia. kr. årligt i 2020 for derefter at aftage frem mod 2030, idet tilskuddet til vindenergi er tidsbegrænset i 8-12 år. Både niveauet for VE-støtten og udgiftsprofilen over tid minder således meget om merindtægterne fra en styrkelse af Nordsøbeskatningen efter Kulbrinteskatteudvalgets model.

En sådan model kunne flytte VE-finansieringsbyrden fra erhvervslivet og lavindkomstfamilierne, som i dag er de primære betalere af VE-støtten, til DUC-selskaberne, der som nævnt primært består af udenlandske olieselskaber.

Bilag 1. Kompensationsklausulen

Kompensationsklausulen er højst usædvanligt både i dansk og internationale skattelovgivning. Det er således meget særegent – og rejser også et spørgsmål om forholdet til Grundloven – at et Folketing på denne vis forsøger af fratager fremtidige Folketingsflertal muligheder for at skærpe kulbrintebeskatningen, såfremt forudsætningerne ændres.

Kompensationsklausulen var så kontroversiel, at Folketingets Energipolitiske Udvalg meget usædvanligt indkaldte fem uafhængige eksperter til en ”høring om de statsretslige aspekter af Nordsøaftalen”.

Både de juridiske og økonomiske eksperter fandt klausulen meget usædvanlig og problematisk:

”Stabiliseringsklausuler har jeg ikke fundet i nogen af de reguleringer i de lande, som vi normalt finder inspiration i, og som vi sammenligner os med, od det er jo i særdeleshed de andre nordsølande, Norge, Storbritannien og Holland, men oversøisk, f.eks. Canada, finder man det heller ikke.” (Anita Rønne, juridisk ekspert ved Nordsøhøringen)

”Og derfor synes jeg, det er flot at lave aftale på 40 år uden nogen mulighed for at tage den op, hvis forudsætningerne helt ændres” (Søren Rasmussen, økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

”Noget af det der virker overraskende, det er, at man altså har en aftale, der skal køre i 39 år uden man har nogen mulighed for ved helt ændrede forudsætninger at lave revision af den. Det anser jeg for at være det helt store problem her.” (Aage Michelsen, økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

”Vi ved, at i de foregående 40 år har denne sektor gennemgået svært store forandringer som ingen kunne forudse i 1962, og der er desværre lige så stor usikkerhed om fremtiden” (Diderik Lund, økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

Der er især to centrale spørgsmål knyttet til kompensationsklausulen:

- 1) I hvilket omrang begrænser den fremtidige Folketings reelle muligheder for at skærpe kulbrintebeskatningen?
- 2) Hvilken kompensation har DUC i givet fald krav på?

Ad 1. Juridiske aspekter ved kompensationsklausulen

Angående de juridiske aspekter ved kompensationsklausulen er især fhv. jura-professor og nuværende højesteretsdommer Jens Peter Christensens (JPC) bemærkninger interessante. Han var ikke i tvivl om lovligheden i, at en minister kan indgå en aftale som kompensationsaftalen med en privat virksomhed

JPC lagde endvidere vægt på, at private, der indgår en aftale med staten, efterfølgende vil kunne søge beskyttelse efter grundlovens § 73, *givet der er tale om ekspropriation*.

Nærlæser man imidlertid JPC's bemærkninger, tyder meget på at diskussionen om kompensationsaftalen fokuserede på et forkert aspekt, nemlig om kompensationsaftalen var grundlovsstridig. Det er den ikke. Til gengæld – og langt mere interessant – er det lang fra sikkert at kompensationsaftalen *beskytter* DUC, dvs. om DUC overhovedet har *krav* på kompensation, hvis et nyt Folketing på et senere tidspunkt ændrer kulbrintebeskatningen.

”Dermed erhverver bevillingshaverne en ret eller en rettighed i kraft af den aftale – en kontraktmæssig ret, kan man sige – som vil være omfattet af begrebet rettighed i § 73. Det er ikke det samme, som at der så også er en beskyttelse, for det afhænger af, om et indgreb er ekspropriativt, altså om det har karakter af afståelse...dertil kommer jo, at skat – for så vidt fornuftigt nok – ikke kan betragtes som ekspropriation.” (JPC i Folketingets høring i 2003).

I relation til værdierne i den danske undergrund er der det særlige forhold i relation til ekspropriationsproblematikken, at det er *staten*, som har ejendomsretten til naturressourcerne i undergrunden, hvorfor det er meget vanskeligt at forestille sig, at der kan være tale om ekspropriation, når det gælder beskatning af olie- og gasproduktionen.

Det har været drøftet, om en særbeskatning af DUC-selskabernes koncession i fht. andre koncessioner skulle kunne defineres som ekspropriation. Dette synspunkt må klart afvises. Som nævnt kan der være forskelle i de geologiske og økonomiske forhold ved forskellige oliefelter, og staten har selvsagt ret til at differentiere de økonomiske vilkår afhængigt af sådanne forhold. DUC-felterne er således klart de mest attraktive i Nordsøen, hvorfor en relativ hård beskatning af disse felter kun er rimelig.

Dertil kommer, at selve kompensationsklausulen også gælder for andre kulbrinteproducenter:

”Det betyder, at også andre selskaber i den danske del af Nordsøen, der ønsker at gå over til beskatning efter samme regler som A.P. Møller-Mærsk og partnere, vil få tilbudt mulighed for at indgå en kompensationsaftale.” (Svar til Folketingets Energipolitiske udvalg 17/12 2003).

Det er interessant, fordi kompensationsaftalen således ikke beskatningsmæssigt er en sær aftale mellem DUC-selskaberne og staten, men derimod en *generel* aftale. Men hvordan kan kompensationsaftalens § 6 så fastslå, at ”statens almindelige beskatningsret” ikke berøres af kompensationsaftalen, når denne er generel for kulbrinteområdet?

Betyder det, at kulbrintebeskatningsområdet generelt ikke er en del af statens almindelige beskatningsret?! Det er der næppe belæg for at påstå. Tværtimod kan man sige, at staten på lige netop på kulbrinteområdet ikke alene har beskatningsret men de facto en (politisk) beskatningspligt, da der jo i modsat fald vil være tale om, at staten forærer værdierne i undergrunden væk til private selskaber.

Den relevante problemstilling i relation til kompensationsklausulen er således, hvorvidt borgere/virksomheder via en (kompensations)aftale med en minister kan beskytte sig mod Folketingets beskatningsret, på en måde så der - som forsøgt med kompensationsklausulen - opnås fuld kompensation af staten for en efterfølgende skærpelse af beskatningen.

Rækkevidden af denne problematik er potentielt meget vidtgående. Hvis man kan begrænse statens *reelle* beskatningsret på ét område – kulbrintebeskatningen hvor der som nævnt nærmest er beskatningspligt - kan man så også på andre områder? Kan en given regering f.eks. indgå en aftale med Dansk Aktionærforening om ikke at hæve den fremtidige beskatning af aktieindkomst uden at der betales fuld kompensation til aktionærerne, hvis fremtidige Folketingsflertal strammer beskatningen?

Ikke alene JPC forholdt sig kritisk til dette jf. ovenfor. Det gjorde høringens anden juridiske ekspert Anita Rønne også: ”Staten har en beskatningsret i henhold til grundloven, og jeg tror, at der er enighed om, at den beskatningsret kan regering og Folketing ikke fuldstændig aftale sig ud af... Det ville undre mig, hvis man kunne... Så man er jo nok klar over, man er ud i en vis gråzone. Jeg tror, jeg vil nøjes med at sige det.”

At denne problematik er særdeles kontroversiel fremgår også af selv kompensationsaftalen, Her siger § 6: ”Statens almindelige beskatningsret berøres ikke af denne aftale”. Det er en noget underlig paragraf i en aftale, hvor indholdet af

de fem foregående paragraffer, netop går ud på at sætte Folketingets *reelle* beskatningsret ud af kraft.

Hvad sker der f.eks., hvis staten under henvisning til sin "almindelige beskatningsret" hæver kulbrinteskattesatsen fra de nuværende 52 pct. til de 70 pct. den var før 2003-aftalen? Dette er jo i overensstemmelse med § 6 i kompensationsklausulen, og staten er så erstatningspligtig?

Flere af de økonomiske eksperter ved Nordsøhøringen udtrykte også tvivl om forståelsen af kompensationsklausulen:

"Altså jeg synes, at kompensationsaftalen er sådan lidt svær at forstå, for ikke at sige uforståelig" (Søren Rasmussen, økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

Men jeg har prøvet at tænke på om kompensationsaftalen giver helt klare regler, og jeg synes der er visse vilkårligheder." (Diderik Lund økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

Dertil kommer, at kompensationsaftalen ikke alene medfører en reel afskaffelse af statens beskatningsret for kulbrinteaktivitet men også i praksis gør det meget vanskeligt at sænke andre erhvervsskater som f.eks. selskabsskatten.

Den almindelige selskabsskat udgør sammen med den særlige kulbrinteskate grundstammen i den samlede kulbrintebeskatning. Derfor vil en generel reduktion i selskabsskatten af andre årsager, normalt blive imødegået via en hævelse af den særlige kulbrinteskate, for at fastholde statens andel af olie- og gasindtægterne. Dette forsøger kompensationsklausulen imidlertid at forhindre.

Tabel 6. Selskabsskat i Nordsøen som andel af samlet selskabsskat

	2006	2007	2008	2009
Selskabsskat Nordsøen	11,7 mia. kr.	9,5 mia. kr.	10,1 mia. kr.	8,9 mia. kr.
Selskabsskat i alt	50,5 mia. kr.	45,2 mia. kr.	33,5 mia. kr.	26,6 mia. kr.
Andel	23,2 pct.	21,0 pct.	29,9 pct.	33,5 pct.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Som det fremgår af tabel 6, udgør indtægterne fra den almindelige selskabsskat fra Nordsøaktiviteterne mellem 20 og 30 pct. af den samlede selskabsskat. Det vil derfor være en meget dyr affære for staten at nedsætte den generelle selskabsskat, hvis man ikke kan hæve andre dele af kulbrintebeskatningen. Netop denne problematik blev der ved Nordsøhøringen i 2003 advaret imod:

”Så en sandsynlig udvikling som for så vidt vi også har observeret over de foregående 40 år, er at man også i fremtiden kan komme til at have et pres i retning af lavere selskabsskat fordi andre lande gør det samme. Det ville være naturligt at tænke sig som det står i det andet citat her, at man prøver at øge eller i det mindste opretholde skatten på den type virksomhed som ikke kan flyttes ud over landegrænserne. Så vidt jeg kan forstå er kompensationsaftalen til hindring for dette. Jeg kan jo nævne, at Norge i 1992 gjorde akkurat det. Man nedsatte den generelle selskabsskat men man øgede samtidig særskatten, altså det som svarer til den danske kulbrinteskate, eller det som svarer til den. Vi har jo aldrig haft det store hul som hidtil har været i den danske kulbrinteskate.” (Diderik Lund, norsk økonomisk ekspert ved Nordsøhøringen).

Kompensationsklausulen har på denne måde også indirekte indflydelse på statens reelle beskatningsmuligheder på andre områder end kulbrinteproduktion.

Der vil på baggrund af ovenstående være relevant at få en juridisk vurdering af rækkevidden af kompensationsklausulen i relation til DUC's krav på kompensation. Det kunne f.eks. ske ved at lade et uafhængigt udvalg af Danmarks førende juridiske eksperter vurdere rækkevidden af kompensationsklausulen, og i hvilket omfang den i praksis begrænser Folketingets formelle og reelle beskatningsret på kulbrinteområdet.

Ad 2. Økonomiske aspekter ved kompensationsaftalen

Også ud fra en økonomisk vinkel er der behov for at få foretaget en uvildig vurdering af rækkevidden af kompensationsaftalen, herunder ikke mindst statens *reelle* nettogevinst ved 2004-aftalen.

I relation til en eventuel kompensations størrelse tager kompensationsaftalen udgangspunkt i ”den nettofordel, som staten opnår ved Aftalen.” Statens nettofordel beregnes imidlertid ikke med udgangspunkt i *alle* ændringerne i kulbrintebeskatningen, herunder f.eks. den afskaffede rørledningsafgift eller den lavere kulbrinteskattesats, men alene ved to forhold, nemlig gevinsten ved overskudsdeling/statsdeltagelse og mistet royalté.

Givet en juridisk vurdering underkender, at kompensationsaftalen kan sikre DUC-selskaberne fuld kompensation ved en skærpelse af kulbrintebeskatningen, vil det – i relation til en evt. genforhandling af DUC-koncessionens økonomiske vilkår - være relevant for staten, at belyse 2003-aftalens betydning for statens og *DUC selskabernes* samlede økonomiske vilkår.

Det vil således ikke være urimeligt, om staten betaler DUC-selskaberne en hvis kompensation, for at staten har stillet DUC-selskaberne en kompensation i udsigt, som det måske viser sig de ikke har krav på.

I relation til en sådan kompensations eventuelle størrelser kunne det være interessant at belyse, hvor meget ekstra den *samlede* kulbrintebeskatning har indbragt i perioden for justeringen - dvs. 2004 og frem til i dag - i forhold til hvis man havde fastholdt den daværende kulbrintebeskatning frem til 2012 (statens nettofordel).

Som verden (især oliepriserne) så ud i 2003, var der udsigt til, at justeringen af kulbrintebeskatningen ville indbringe et væsentligt ekstraprovenu, bl.a. fordi kulbrinteskatten med de gamle regler (1982-reglerne) ikke ville indbringe staten noget provenu, før olieprisen nåede op over 30 \$ p. tønde, hvilket ikke havde været tilfældet siden begyndelsen af 80'erne og frem til justeringen i 2003.

Som gennemgået, har udviklingen i olieprisen efter 2003 været helt anderledes end forudsat i Nordsøaftalen fra 2003. Det er derfor tvivlsomt, hvor stor statens reelle gevinst ved 2003-aftalen har været. Det skyldes, at 2003-aftalen som nævnt sænkede marginalskatten – dvs. kulbrinteskattesatsen – markant (fra 70 til 50 pct.). Denne skattesats har især betydning ved meget høje oliepriser, hvilket præcist er, hvad der er indtruffet i perioden fra 2004 til i dag.

Dertil kommer, at staten siden aftalens indgåelse har sænket selskabsskatteprocenten 5 pct.-point. Da kompensationsaftalen (forsøger at) forhindre staten i at kompensere for dette via en forøgelse af kulbrinteskattesatsen, bør også værdien af lavere selskabsskat modregnes i statens eventuelle nettofordel i perioden efter 2003.

Hverken statens tab ved den markant lavere kulbrinteskattesats eller ved nedsettelse af selskabsskatten indgår i kompensationsklausulens opgørelse af statens eventuelle nettofordel ved 2003-aftalen, hvilket må betegnes som meget problematisk. Begge disse forhold bør set med statens øjne medtages i en beregning af nettofordelen ved 2003-aftalen.

Det er mere tvivlsomt, hvordan reduktionen af kulbrintefradraget fra 250 til 30 pct. bør håndteres i en (rimelig) opgørelse af statens nettofordel. Hele udgangspunktet for kulbrintebeskatningsudvalgets arbejde var jo netop det hul, der havde vist sig i kulbrinteskatteloven som følge af 250 pct.-fradraget, og som fik en af eksperterne ved Nordsøhøringen i 2003 til at udtale, at det ”kun er dem, der ikke forstår reglerne, der har betalt kulbrinteskate.” (Søren Rasmussen, statsautoriseret revisor). Skal staten betale kompensation for at rette op på et skattehul? I hvert fald ikke fuldt ud.

Sidst men ikke mindst bør man også inddrage *DUC-selskabernes* fordel ved at få en koncessionsforlængelse på 30 år. Der var således tale om et område med

allerede omfattende produktion, hvilket er helt afgørende set med olieselskabernes øjne.

Det bør i relation til påvirkningen af statsfinanserne bemærkes, at en eventuel engangskompensation til DUC-selskaberne kun i begrænset omfang (renteudgifter) vil påvirke den *årlige saldo* statsfinanser, mens hele merprovenuet på 10-15 mia. kr. årligt vil betyde en tilsvarende forbedring af statsfinanserne.

Kilder

Rapport fra Kulbrintebeskatningsudvalget; Skatteministeriet 2001.

Selskabsskat; Notat fra Skatteministeriet juni 2010.

Danmarks olie- og gasproduktion og udnyttelsen af undergrunden; Energistyrelsen (diverse årgange).

Kompensationsaftalen af 29/9 2003.

http://www.ens.dk/da-DK/UndergrundOgForsyning/Olie_og_gas/Koncessioner/nordsoeaftalen/Documents/gr1_kompaftale_underskrevet.pdf

Referat af høring om de statsretslige aspekter af Nordsøaftalen; Folketinget september 2004.

http://webarkiv.ft.dk/?/samling/20031/udvtilag/epu/almudel_bilag592.htm